

Iyijí' rí niltháán

Santiágo

1

¹Ikhúún' ñajun' Santiágo, mbo na'ne ñajuun Ana'ló' jamí Táta Jesukrísto.

Naxu'má iyijí' ríge' inala' ikháan' tsáan' mbo guwa' ajma múú kuthiin ijjin Israél ñajwanla', tsí nīdrú'úún mbá xúgíí inuu numbaa.

Naraxaán'la'.

Gajmá rí na'kha ná inaló' na'ne rí magajaán'ló'

²Anguín', tsáan' ninimba'la' juyáá Jesús, gajuma'la' rí phú gagi juwala' ído rí nanújngala' awúun mba'a inii gajmá. ³Numuu nduyáá mála' rí ído rí na'nga'la' inuu gajmá, nasngájma ne rí gakon rí jañii akian'la' juyáá Ana'ló', jamí na'ne ne rí mawajún gúkuála'. ⁴Indoó má' gí'maa rí mawajún gúkuála' xúgíí mbi'i, kajngó majraán'la' jamí ma'ne rí jañii akian'la', asndo rí náxá'yóo nitháan rí ja'yoo manindxa'la'.

⁵Xí mbáa tsí ikháan'la' tsí'yoo dí gá'nij, ga'thán jáñuu Ana'ló', jamí Ana'ló' gá'ne rí mba'yoo rí ma'nij. Numuu rí ikhaa tsígéween rí naxnúu mbá xúgíin tsí nunda'áa jamí tsí'théen numuu ne. ⁶Indoó má' numuu rí tsí nanda'á, ganda'ee gajmaá mbá jañii akuijn, maxá'ne rí ajma akuijn nitháan. Numuu rí tsí ajma akuijn asndo xó rí nambúxuu' inuu iya apha ja'nij, rí gee ñ'úú ixpátra'a e'ne gíñá. ⁷Xabo tsí xkua'nii ja'nii, xájumuu rí majanáa tháan rí nanda'ee gá'ne Ana'ló', ⁸numuu rí tsí ajma akuijn, nari'khuu má' xú'khuen mbá xúgíí rí na'nij.

Xabo tsí ngíní jamí tsí guá'dáá

⁹Dxájwaló' tsí ngínáa, xátiyuu', numuu rí phú gí'doo numuu ná inuu Ana'ló', ¹⁰xómá' tsí phú gí'doo rá, xátiyuu' ído rí Ana'ló' maxríguíj, numuu rí tsí phú gí'doo nanguá mbayo' xtáa xómá re'le rí ríga ná xanáa. ¹¹Ído rí na'kha akha', nagigoo numbaa, jamí nojndoo iná. A'khuen rí nafrigu re'le jamí nánguá mitsaan giaxuu ne. Xkua'nii má' mambáa tsí phú gí'doo jamí mambá rigaa mbá xúgíí rí gí'doo mangaa.

Phú gagi xtáa tsí na'ngoo inuu tsirájá

¹²Phú gagi xtáa xabo tsí tsí'ne rí xkawe' ído rí nagumarájáa, numuu ído rí

nì'ngoo inuu gajmá, a'khuen mbayáa numuu rí mǎxtáa jámuu, rí nixuda miná Anǎ'ló' rí maxnúu tsí nandúún juyáa. ¹³Ído rí mbáa tsí ikháan'la' naḡuma rájáa rí ma'ne rí xkawe', mǎxá'théen rí Anǎ'ló' ne'ne rájáa. Numuu rí tsí Anǎ'ló' tsíyoo rí maḡuma rájáa rí ma'nii rí xkawe', ni má' ikhaa tsí'ne rájáa nimbáa.

¹⁴A'khuen gakon, mbámbáa naḡuma rájáa ído rí nixmánguaḡaan e'ne rí xkawe' nandxa'wá minee' jamí rí naniguu'. ¹⁵Ído rí niṭo'oo má' jumá rí xkawe' ná idxuu xabo rá, maḡanú mbili rí ma'nii a'khán gá'ne ne. Jamí ído rí wámba má' nigajaa a'khán rá, majaanúu gá'ne ne.

¹⁶Anguin', phú nando' jaya'la'. Xángra'áan'la'. ¹⁷Xúgíi kixná rí phú máján jamí xtamínu' rí jañii wáa na'kha ná mikhuíi, naxná ne Anǎ'ló' tsí ne'ne kumiin a'guaán. Tsí Anǎ'ló' nimi'tsú tsíxti'khuu xó ja'nii xómá a'guaán, ni má' tsíbañii' xómá nákuu. ¹⁸Anǎ'ló' ne'ne rí maḡumáa'ló' mbujú' gajmaá majñuu ajngáa gakon, numuu rí xkua'nii ndiyoo ikhaa, kajngó manindxa'ló' ijin tsí ginuu jayu.

Go'ne mbánííló' ajngáa rawuun Anǎ'ló' rí nǎdxawíínló'

¹⁹Ikhaa numuu rú'khuen, anguin', tsáan' phú nando' jaya'la', xúgiáan' ikháan'la' gí'maa rí mu'gíi ña'wanla' kajngó mǎdxawíínlá' rí nithánla'. Xá'cha'la' guéño rí muṭhanla', jamí xáji'náa'la' nacha guéño. ²⁰Numuu rí xabo tsí naji'náa guéño, tsíniij rí máján xómá rí nandoo Anǎ'ló'. ²¹Ikhaa jngó, guni'ñáa ronela' mbá xúgíi inii rí xkawe', rí gatíi guéño ná a'kian'la'. Jamí gone waba mijnála' kajngó maḡoo mǎdrígúla' ajngáa rawuun Anǎ'ló' rí wa'du má' ná xoxta'la', rí gí'doo tsiakhe rí ma'ne jriñáa'la'.

²²Ra'khá mbájndi má' inḡoo rí mǎdxawíínlá' ajngóo Anǎ'ló', rí gí'maa rí mone mbánííla' ne mangaa. Xí inḡoo má' nǎdxawíínlá' jamí tsíne mbánííla', nune nduwa mijná má' ikháan'la'. ²³Numuu rí tsí inḡoo má' nǎdxawuun ajngóo Anǎ'ló' jamí tsí'ne mbánuu ne, ikhaa ja'nii xómá xabo tsí inḡoo má' nayaxuu inuu ná iya niwan, ²⁴jamí ído wámboḡ niyaxe mínee', a'khuen naḡee jamí nacha má' imbumuu xáne ja'nii inuu. ²⁵Xómá' tsí na'gíi idxuu rí mǎdxawuun mújúun ajngóo Anǎ'ló' rí phú máján, rí na'ne jáwáan'ló' rá, phú gagi gáxtáa asndo náá má' rí gá'nii, xí tsímbumuu rí na'thán ne, jamí na'ne mbánuu má' xú'khuen rí nǎdxawuun.

²⁶Xí mbáa najumuu rí phú máján xó rí na'ne mbaa Anǎ'ló' jamí tsíñawuun rawuun, na'ne nduwa minee' má' ikhaa, jamí ndaa nitháan numuu rí na'ne mbaa Anǎ'ló'. ²⁷Tsí gakon rí máján xó rí na'ne mbaa Anǎ'ló', jamí na'ne rí naniguu' Tátiáló' Mikhuíi ñajuun tsíge': tsí nambáñúu ijinxuá'a jamí go'óxuá'a ído rí nda'ñúu. Xú'khuen má' rí nañawan mínee' rí mǎxá'nii rí xkawe' rí none xabo ná numbaa ríge'.

Xúra'wíinla' x̣əḅə tsí m̄əŋə ngajuúnla'

¹Anguḡin', tsáan' nanimba'la' juyáá Tátíaló' Jesukrísto, tsí phú ḡtháan gí'doo numuu, ɾagí'maa rí mura'wíinla' x̣əḅə tsí m̄əŋə ngajuúnla'. ²Gajuma'la' rí ná naḡimbáan'la' a'khuen ḡḡanú mbáa x̣əḅə tsí phú gí'doo, gída' ajwan' mojm̄o' jndi ná ñawúun jamí phú mitsaan xtíñuu. Awúun má' rú'khuen ḡḡanú mbáa x̣əḅə tsí ngínáa mangaa, júwuun xtíin rí phú wayuu. ³Jamí gajuma'la' rí phú n̄əŋə ngajwáala' tsí mitsaan xtíñuu jamí nuḡháanla': <<Táta, ara'ún ná xíle rí máján wáa gejyo'>>, xómá' tsí ngínáa nuḡháanla': <<Ikháán', ariajún má' a'khuen o ara'ún mbayíí mb̄o'>>. ⁴Á ɾa'khá nura'wíinla' x̣əḅə tsí m̄əŋə ngajuúnla' rí xkua'nii eḡela' rá. Jamí nanindx̄a'la' xómá x̣əḅə ñajun tsí tsírajw̄a' mbé'tháan gajmaá numúú mbá xúgíin x̣əḅə.

⁵Anguḡin', tsáan' phú nando' jaya'la', guḡxawíinla' rí maḡhan'la': Ana'ló' nira'wíin x̣əḅə tsí ngíníi ná numbaa ríge', kajngó maḡindx̄uun x̣əḅə tsí phú nanimbuún juyáá Jesukrísto, jamí rí maḡújngáan maḡindx̄uun x̣əḅə tsí na'thán ñajuún Ana'ló', rí nixuda mineḡe' má' gajmaá numúú tsí nandúun juyáa. ⁶Xómá' ikháan'la', nuñyúla' tsí ngíníi asndo xó rí ndaa numúú. Á ɾa'kháa x̣əḅə tsí phú guá'dáa n̄əŋə ngínáa'la' jamí nagó judáan'la' gajmaá tsiakhe ná gu'wá ñajun rá dx̄e'. ⁷Á ɾa'khá ikhiin nuthan xkawíí' mbi'yuu Jesús tsí ñajuun ña'ñala' rá dx̄e'.

⁸Phú máján má' eḡela' xí gakon rí n̄əŋə mbánííla' xtángoo rí phú ḡtháan gí'doo numuu, xómá kama na'thán ná ajngáa rawuun Ana'ló': <<Aḡaa' xtayáa x̣əḅə numbaa gajmaá' xómá nandaa' xtaya min̄a' ikháán'.>> ⁹Jamí xí nura'wíinla' x̣əḅə tsí m̄əŋə ngajuúnla' rá, gí'máa'la' a'khán ná inuu Ana'ló', numuu rí tsíne mbánííla' xtángoo rú'khuen. ¹⁰Numuu rí tsí najum̄u rí na'ne mbánuu xúgíí xtángawoo Ana'ló' jamí tsí'ne mbánuu maske asndo mbóó rí na'thán ne, gí'maa a'khán rí tsí'ne mbánuu ne xúgíí. ¹¹Numuu rí Ana'ló' ni'thán: <<Xáthabaa' gajmaá' tsí ɾa'kháa a'gíaa' o aḡmbaa' ñajuun>>, jamí ikhaa má' ni'théen mangaa: <<Xátaxíyaa x̣əḅə.>> Kajngó xí tsíthabaa' gajmaá' tsí ɾa'kháa a'gíaa' o aḡmbaa' ñajuun, jamí nataxíyaa x̣əḅə rá, gí'máa' a'khán rí tsíthane mbáníí xtángawoo Ana'ló'.

¹²Ikhaa jngó, guḡhanla' jamí gajuwala' xómá gí'maa rí majuwá tsí miḡrajw̄a' numúú gajmaá mbá xtángoo rí na'ne jáwíin x̣əḅə ná awúun a'khán. ¹³Numuu rí ído gárajw̄a' Ana'ló' gajmaá numúú x̣əḅə, mañáwíin aḡuiin ja'yoo x̣əḅə tsí niñáwíin aḡuiin ja'ñúú x̣əḅə. Tsí nañáwíin aḡuiin, ma'ngoo ído rí miḡrajw̄a' numuu.

Tsí gakon rí nanimboꝝ' ja'yoo Ana'ló' na'nij rí máján

¹⁴Angujn', tsáan' nanimba'la' juyáá Jesús, xí mbáa na'thán: <<Ikhúún' nanimboꝝ' ja'yoo Ana'ló'>>, jamí ndaa nitháan rí máján i'nij, náá lá gámbáyúu rú'khuen rá. Á ma'ngoꝝ má' rí xkua'nii inimboꝝ' ma'ne jríyaa' rá dxé'.

¹⁵Gajuma'la' rí mbáa dxájwaló', xabiya o a'go, ndaa xtíñuu jamí ndaa rí mikhuij tsitsíí, ¹⁶jamí mbáa tsí ikháan'la' na'thúun: <<Ana'ló' gá'ne tsakun rá máá' ná mǐdxuu'. Athúwaan' xtíñaa' rí mika wáa jamí atse'tsolá ma'gi'maa'.>> Ndaa rí gámbáyúu ajngáa rú'khuen, xí tsíxnúu rí ndalyóo.

¹⁷Xkua'nii má' mangaa, tsí indoꝝ má' na'thán rí nanimboꝝ' ja'yoo Ana'ló' jamí tsí'nij rí máján, ndaa mbá jayu má' numuu na'théen rí nanimboꝝ' xú'khuen rá.

¹⁸Ágá'ne xí mbáa ma'thán: <<Tikhuun nanimbuún juyáá Ana'ló', xómá' i'wíin none rí máján.>> Xómá' ikhúún' na'thanlo': Ikháan' ma'xáxóo ma'tasngajmú' rí ninimbaa' xtayáá Ana'ló' xí tsíthane rí máján. Xómá' ikhúún' magoo masngajmáa' rí nanimboꝝ' jayoo Ana'ló' gajmaá majñuu rí máján nanelo'. ¹⁹Khá nanimbaa' má' rí mbáwíi tsí ñajuun Ana'ló' xtáa rá. Phú máján má' ithane rí xkua'nii rá, asndo gíñá guéen má' nanimbuún rí xkua'nii mangiin, jamí asndo nagua'iin rí namíñúu.

²⁰Xánindxaa' xabo tsí júgoo inuu. Á nandaa' masngajmáa' rí gakon rí ragí'doo numuu rí nanimboꝝ' xabo tsí ndaa rí máján e'ne dxé'. ²¹Nákhí rí táta xí'ñá'lo' Abraám nixnáxii adée Isáák ná tsuduuj jarngoxe itsí, a'khuen ni'thán Ana'ló' rí xabo tsí májaan akuiin ñajuun. ²²Nakujma nguáná má' mbu'yáá'lo' rí Abraám nisngájmee rí nanimboꝝ' ja'yoo Ana'ló' gajmaá majñuu rí ni'nij. Jamí gajmaá majñuu rí ni'nij, nigajaa asndo nijrá'áan rí jañii akuiin ná inuu Ana'ló'.

²³Xkua'nii nimbánuu ajngáa rawuun Ana'ló' rí na'thán: <<Ninimboꝝ' Abraám ja'yoo Ana'ló', rú'khuen jngó ni'thán Ana'ló' rí májaan akuiin.>> Jamí ne'ne mbí'yuu <<lyangajwee Ana'ló'>>. ²⁴Kajngó gafraa' májánla' ríge': Ana'ló' na'thán rí májaan akuiin mbáa xabo gajmaá majñuu rí máján na'nij, ra'khá indoꝝ gajmaá majñuu rí nanimboꝝ'.

²⁵Xkua'nii má' ninimboꝝ' Raáb mangaa, a'go tsí ninguujwa mína' nákhí wajuúu. Ana'ló' ni'thán rí májaan akuiin gajmaá majñuu rí máján ni'nij: Nigrui'gu'fín ná go'wóo xabo tsí nigó gúñamaa xuajen Jerikó, jamí nimbáñúu rí magajnáa ngu'wa gajmaá imba jamba. ²⁶Xómá rí mbáa xabo tsí nijáñuu, nánda' xuu', xkua'nii má' ja'nii rí nanimboꝝ' xabo mangaa, xí ndaa rí máján i'nij, ndaa mbá jayu numuu rí nanimboꝝ'.

3

Gí'maa rí muñawaán rawanló'

¹Anguḡn', tsáan' nanimba'la' juyáá Jesús, xánindxá' xúgiáan'la' xabō tsí nusngáá, numuu nduyáámála' rí ḡtháán gakhē mḡtrajwá' numa ikháan'xō'.

²Numuu rí mbá xúgiáan'ló' nāngrá'áan'ló' mba'la nothon. Xí xtáa mbáa tsí nā'ngōō nāñawuyun rawuun ídō rí na'thán, xabō tsí nijrá'áan má' ñajuun tsú'khuēn, jamí nā'ngōō má' rí na'thán ñajun minēē' mbá xúgíḡ mangaa.

³Ídō rí nuxu'dáa'ló' xá' ñuu rawuun guáyo, nā'ngá'ló' nuxu'máa ma'geē ná nandaló' rí ma'geē, jamí nā'ngá'ló' nuxmaḡrígaa mbá xúgíḡ. ⁴Guyaxi'íla' gu'wá rguwa mba'wō rí nākā ná inuu iya apha mangaa. Mbá ixē lājwíin jayá ikhoo nē rí nākā nē ná nandoo xabō tsí nākā jayóo nē, maske má' phú gakhē irmajnguá' nē gíñá. ⁵Xú'khuēn má' ja'nii rí rajuyun xabō mangaa, mbá xuwi lājwíin ñajuun nē, jamí phú mbaa rí nā'ngōō nē na'ne. ḡRá'khá tháán mbaa júba ikha e'ne mbá lājwíin rí'yuyū agu rí nakhatiyōō! ⁶Rí rajuyun xabō xómá rí'yuyū agu ja'nii nē. Kama nē ná xuyuyū, jamí phú gí'doo nē tsiakhē rí ma'ne nē mba'la inii rí ramáján, xú'khuēn má' na'ne ma'chúu nē mbá xúgíḡ xuyuyū. Ndayá skiyuyū' nē ná nakha jámuu agu, jamí mbá xúgíḡ mbi'i na'ne ma'chúu nē mbi'yuyū.

⁷Tsí xabō numbaa nā'ngōō na'ne másuun jamí naxná ñajúun mbá xúgíḡ inii xukú xáná tsí namanguún', xukú xna, xukú tsí nuxmaḡta mijná jamí xukú tsí gatiin ná awúun iya apha. ⁸Xómá' rí rajuyun xabō rá, nimbáa tsín'gōō gáthán ñajuun nē. Mbá rí xkawē' rí ndāa xó muwajún thi'nló' ñajuun nē, jamí gajniḡ thana rí naḡudíin xabō ná awúun ajngáa rí nagájnuu e'ne nē.

⁹Gajmaá rajwan'ló' nagájnuu ajngáa ná rawanló' rí mo'ne mbaaló' Ana'ló' Mikhuíí, xú'khuēn má' rí mu'xná ma'íinló' xabō tsí niḡuma kumii xómá ja'nii Ana'ló'. ¹⁰Mbóó má' ná rawanló' nágájnuu ajngáa rí máján jamí ajngáa rí xkawē'. Anguḡn', raḡí'maa ma'ne rí xkua'nii. ¹¹Á maḡoo maḡajnúu iya ríná ná iduu iya rí thawuun dxē'. ¹²O maḡoo maxná xndú rí mbi'yuu aseitúnā mbá ixuyū íḡō dxē', o íḡō mbá ajmuyū úba dxē'. Maḡáxóo anguḡn'. Xkua'nii má' mangaa, maḡáxóo maḡajnúu iya ríná ná iduu iya rí thawuun.

Ajma inii ná nā'kha rí nāmañúú xabō

¹³Á xtáa mbáa tsí gakon rí nda'yoo jamí nafro'ōō náá rí máján ma'ne ná majñā'la' dxē'. Gasngájmeē nē gajmaá majñuyū rí gamakuiḡ jamí rí tsíkúxē míneē' ídō rí na'nii rí máján. ¹⁴Jamí xí ḡndoó má' tsixíḡu' jamí siān' ríḡā ná awúun aḡiān'la' rá, muxúthān tsí'yála' rí nāmañála' jamí muxúne nduwala' rí nonē nuwiinla' rí gakon. ¹⁵Numuu rí xabō tsí xkua'nii ḡmañúú ra'khá ná inuu Ana'ló' ḡ'kha rí nāmañúú, rí ná numbaa ríḡē' ḡ'kha nē, ná jumúyū má' ikhiḡn jamí ná inuu gixāa. ¹⁶Ikhaa jngó, ná ríḡā tsixíḡu' jamí siān', ikhín má' ríḡā xkujndu jamí mbá xúgíḡ inii rí xkawē' mangaa.

¹⁷Xómá' x̣ə̀ḅə̀ tsí nduyáá jamí nafru'yúún rí n̄'kh̄ə̀ ná inuu An̄'ló' rá, tsínī rí xkaw̄ə̀', tsítsañúy' gajmíj̄ x̣ə̀ḅə̀, gamakuuȳn, májáan̄ ək̄ūīj̄n, phú nañáw̄īn ək̄ūīj̄n juñúy tsí ngíní, gatíí rí máján̄ nunij̄, tsíra'w̄īn x̣ə̀ḅə̀ tsí mon̄ə̀ ngajúȳn jamí n̄anguá ək̄j̄m̄ə̀ inúy. ¹⁸Tsí nandúún̄ m̄arigá rí tsímáá ná numbaa ríge', n̄umbayíj̄ rí m̄axátsañúú x̣ə̀ḅə̀. Asndo xó rí nudij̄ tsígoo rí máján̄ ja'nii, kajngó mon̄ə̀ x̣ə̀ḅə̀ rí nandoo An̄'ló'.

4

Ḡunij̄'ñá mijnála' rí ma'thán̄ ñajwanla' An̄'ló'

¹Náá lá i'kh̄ə̀ xkujndu jamí sian' rí ríga ná majñ̄ə̀'la' rá. Ná awúun má' ək̄īan'la' jamí ná awúun má' rí phú n̄anigūə̀'la' m̄ugua'dáála'. ²Phú n̄anigūə̀'la' rí m̄ugua'dáála' rí ríga ná ts̄uduȳ numbaa jamí tsígua'dáála' n̄ə̀. R̄ə̀khá tháán̄ naxígūə̀'la' rí asndo n̄radíinla' x̣ə̀ḅə̀, ni má' xú'kh̄ūen̄ tsígua'dáála' rí nandala'. N̄on̄ə̀ xkujndula' jamí n̄atsañ̄ə̀'la'. R̄ə̀kuá'dáála' numuu rí tsínda'ə̀'la' An̄'ló'. ³Jamí íd̄ə̀ rí n̄unda'ə̀'la', tsídrigúla' rí nandala' numuu rí tsínda'ə̀'la' n̄ə̀ rí majmaa ná nda'yoo, rí n̄unda'ə̀'la' n̄ə̀ m̄utsijmála' ná rí n̄anigūə̀'la' ikháan'la'.

⁴iR̄ə̀khá x̣ə̀ḅə̀ tsí nandúún̄ juyáá īnd̄ə̀' An̄'ló' ñajwanla'! Á tsíȳə̀'la' rí x̣ə̀ḅə̀ tsí nandoo guéño ja'yoo rí ríga ná numbaa, tsíyoo rí m̄ambáxuȳ' gajmáə̀ An̄'ló' rá dx̄ə̀'. Ikhaa jngó, asndo tsáa má' tsí nandoo guéño ja'yoo rí ríga ná numbaa, tsímbáxuȳ' gajmáə̀ An̄'ló'. ⁵O n̄ajum̄ala' rí nd̄ə̀ə̀ numuu rí na'thán̄ ná ajngáa rawuun An̄'ló' dx̄ə̀': <<Phú nandoo An̄'ló' ja'yoo X̄ə̀' rí kūə̀'an̄ ná x̄ox̄ta'ló', jamí mbáwíj̄ ikhaə̀ nandoo rí m̄agaló' ju'yáə̀.>> ⁶Xómá' ikhaə̀ phú mb̄ə̀ə̀ rí máján̄ naxnáló', rí ni rajá'yalo'. Ikhaa jngó na'thán̄ ná ajngáa rawuun An̄'ló':

*<<An̄'ló' n̄awejē thuȳn̄ x̣ə̀ḅə̀ tsí n̄uxuxí mijná,
xómá' tsí n̄uxrígú mijná rá, naxnúy rí máján̄, rí ni rajá'ñúy.>>*

⁷Ikhaa numuu rú'kh̄ūen̄, ḡunij̄'ñá mijnála' rí ma'thán̄ ñajwanla' An̄'ló'. Ḡawajún̄ gúkuála' kajngó m̄a'nḡə̀'la' inuu gix̄ə̀ə̀, ək̄'kh̄ūen̄ rí ikhaə̀ magáyyuȳ m̄ə̀'gēə̀ īmb̄ə̀ janíí. ⁸Aḡuwala' ná inuu An̄'ló', jamí ikhaə̀ maxú'ma min̄ēə̀' ná inala'. X̣ə̀ḅə̀ a'khán̄, ḡunij̄'ñáá r̄on̄ə̀la' a'khán̄. Tsáan' ək̄j̄m̄ə̀ ək̄īan'la', īnd̄ə̀' má' An̄'ló' gájum̄ə̀'la' juyáá. ⁹Ḡuȳə̀'la' rí mingínáa'la', ḡumbiȳə̀'la' jamí ḡə̀tajw̄īn ək̄īan'la'. Ḡunij̄'ñáá r̄und̄u'w̄ala', ḡumbiȳə̀'la'. Ḡunij̄'ñáá rajuwala' gagi, ḡajuwa jínála'. ¹⁰Ḡuxrígú mijnála' ná inuu An̄'ló', jamí ikhaə̀ m̄ə̀'nij̄ rí phú m̄aguma mb̄ə̀án'la'.

¹¹Anḡuj̄n', nimbáa m̄axá'thán̄ ts̄uduȳ nimbáa x̣ə̀ḅə̀. Xí mbáa na'thán̄ ts̄uduȳ

mbáa xəbɔ o na'thɛɛn rí ɾamáján i'nij mbo', na'thán tsɔduy xtangawoo Ana'ló' jamí na'thɛɛn rí ɾamáján ne. Xí ikháán' narathán rí ɾamáján xtangawoo Ana'ló', tsíthane mbáníí rí na'thán ne, rí nathane minə' mbo ɾarajwə' numuu ne. ¹²Indoó má' mbáwíi tsí nixná xtangoo ñajuun mbo ɾarajwə', jamí indoó má' ikhaə məgoo mə'ne jáwíin o maxná ma'íin xəbɔ. Xómá' ikháán' rá, tsáa ñajwaan' kajngó ɾarajwə' numuu xəbɔ juməə' ró'.

Muxúthan tsilyála' gajməá numuu mbi'i rí gátsíí

¹³Gudxawíinla' ríge', tsáan' nuthanla': <<Xúge' o gátsíí mu'gualó' xuajen rú'khuɛn o ríge', majuwaló' mbá tsigu ikhín, mungujwə ngaaló' jamí mu'daaló' mbúkhəə.>> ¹⁴Jamí nitsiyáala' dí garigá gátsíí, ni má' tsiyáala' xí xóo juwala'. Dílá ñajuun mbi'yala' rá. Xómá rujmbəə' rí nakujma mbégo jamí imbrúma nándaə ja'ñaála'. ¹⁵Iwəá máján rí xá'nii gúthanla': <<Xí Ana'ló' nandoo, majuwaló' jamí mo'neló' ríge' o mo'neló' rí nú'ún.>> ¹⁶Xómá' ikháan'la' phú naniguə'la' rí muthan tsilyála', asndo xó rí ikháan'la' ithan ñájwíin mbi'yala' ja'nii. ɾamáján ɛnela' rí nonɛ tsilyála' xkua'nii. ¹⁷Ikhaa jngó, tsí nda'yoo má' náá rí máján mə'ne jamí tsí'nii, xtəə ná awúun a'khán.

5

Rí nithúún tsí phú guá'dáá

¹Gudxawíinla' ríge', tsáan' phú kua'dáála': gumbiyə'la' jamí gundxə'wə jínála', numuu rí inu má' mə'khə mbi'i rí muminííla'. ²Na'ga má' mbá xúgíí rí mitsaan kua'dáála', jamí na'pho má' ñuy ruxi xtíñala' rí phú kuitsúun. ³Na'khəə má' iyoo mbújkhaə ajwan' mojmo' jamí mbúkhəə ajwan' mi'xá rí phú kua'dáála'. Rú'khuɛn ma'thán rí ɾamáján ɛnela' ído gárajwə' Ana'ló' numala', jamí matsikháan'la' ne. Nene matííla' rí mugua'dáála' awúun mbi'i rí inu má' məmbá numbaa ráan'. ⁴Ikháan'la' túne numííla' xəbɔ ngíníi tsí niñajun ná mbayala'. Gudxawíinla' rí nandxa'wá ra'a numa rú'khuɛn ná inuu Ana'ló' tsí gí'doo mbá xúgíí tsiakhe, jamí ikhaə nidxawuun má' ə'wúún yumbáá tsú'khuɛn. ⁵Ikháan'la' phú nijuwa májánla' ná numbaa ríge'. Nitháan ndəə rí ndilyála', jamí ɛnela' mbá xúgíí rí naniguə'la'. Ni'ngáan'la' mɛnda'kho xómá xúkú tsí nitsí'yoo náá mbi'i majaanúy. ⁶Nirígula' ajngáa wa'a tsɔduún tsí ndəə a'khúún jamí nīradíinla', xómá' ikhiin túxudəə' ñawúun rí mumbayú mijnee.

Gone gakhe akian'la' ído rí juwala' ná awúun jamíny'

⁷Ikhaa jngó, anguin', ga'ngoə akian'la' asndo mbi'i rí mə'khə Táta Jesukrísto. Guyaxəla' xómá e'ne xəbɔ tsí nañajun xanáá, gí'thuun má' xú'khuɛn rí maguuy rí mitsaan nijməə ná tsɔduy jubə' rí ni'dii, jamí gí'thuun

má' xú'khuēn rí maḡanú mbili rí ma'khaa ru'wa. ⁸Xkua'nii má' góne mangáan'la', gōne gakhe a'kian'la' jamí ma'xá'ne ní'nga'la' rí mu'wa'thijínla', numuu rí inu má' ma'khaa Táta Jesukrísto. ⁹Angu'in', nimbáa ma'xá'ne xkujndu gajmaá numuu nimbáa, kajngó ma'xákujma a'khánla' gá'ne Ana'ló'. Guyaála' rí inu má' xtáa ná rawuun xkrugua tsí ma'rajwa'.

¹⁰Angu'in', guyaxí'la' xkrida xó rí nimínijí jamí xó rí nene gakhe akujín tsí nīrawí jngaa ajngóo Ana'ló' wajuú. ¹¹Ikháan'ló' najumá'ló' rí phú gagi júwa' tsí na'ngoo akujín rí mumínijí. Ikháan'la' nīdxawíin xáne nī'ngoo akujín Jób rí mamínuy' mēnda'kho, jamí nduyáá mála' rí ndawaá phú mbaa rí máján nijanáa ne'ne Ana'ló'. Numuu rí Ana'ló' phú nañawíin akujín jamí phú mbaa akujín.

¹²Angu'in', nando' gáthán'la' imba rí gí'doo numuu: ído rí nu'thanla' numuu asndo dí má', xúxu'dáa'la' Ana'ló', ni má' xú'thanla' mbi'yuun asndo nimbá rí ríga ná numbaa. Rí nu'thanla' rí monēla', ikhaa má' gónēla'. Xí nu'thanla' <<ma'ne>>, gōnēla'. Xí nu'thanla' <<ma'xáne>>, xúnēla'. Kajngó ma'xákujma a'khánla' gá'ne Ana'ló'.

Tsakuun rí gí'doo tsiakhe

¹³Xí xtáa mbáa tsí gí'doo ga'khe ná majña'la', gal'thán jáñuy Ana'ló'. Xí xtáa mbáa tsí nadxuu, ga'sieen ajmúú ná inuu Ana'ló'. ¹⁴Xí xtáa mbáa tsí najáñuy ná majña'la', gandxa'wúun xabo buanuu tsí juyá idxuún mbo naḡimbíin. Kajngó muthán jáñij Ana'ló' gajmaá numuu, jamí mu'sua'aan aséite gajmaá mbi'yuun Táta Jesukrísto. ¹⁵Xí nuthán jáñij Ana'ló' gajmaá mbá jáñii akujín, ma'nijí akujín tsí najáñuy, jamí Ana'ló' ma'ne rí ma'tuxij. Jamí xí ni'nij a'khán rá, Ana'ló' ma'ne mbaa akujín ja'yo. ¹⁶Ikhaa numuu rú'khuēn, mbámbáa gá'ne maphú a'khúun ná inuu imbaa, jamí mbámbáa gal'thán jáñuy Ana'ló' gajmaá numuu imbaa, kajngó ma'nijí a'kian'la'. Xí mbáa xabo tsí májaan akujín na'thán jáñuy Ana'ló', phú gí'doo tsiakhe tsakuun rí na'nij.

¹⁷Garmá'áan a'kian'la' juyáá Elías, tsí nīguwí jngaa wajuú, ikhaa ninindxuy mbáa xabo numbaa xómá ikháan'ló' jayu. Nákhí ni'thán jáñuy Ana'ló' rí ma'xáxnúu ru'wa, táxnúu ru'wa atsú tsigu itikhu. ¹⁸Ndawaá a'khuēn ni'thán jáñuy Ana'ló' mbujúy rí maxnúu ru'wa, a'khuēn nixnúu ru'wa ne'ne Ana'ló', jamí nixnáa xndúu mbá xúgíí inii rí nda'ya ná inuu juba'.

¹⁹Angu'in', tsáan' nanimba'la' juyáá Jesús, xí mbáa tsí ikháan'la' naniñuy jambaa rí gakon, jamí imbaa na'ne rí ma'thangaa, ²⁰guyaála' rí tsí nambáyúu xabo a'khán rí ma'thangaa akujín jamí maniñuy ra'ne a'khán, na'nij rí ma'jriyaa' rí ma'jañúy jamí na'nij rí Ana'ló' ma'ne mbaa akujín ja'yo mba'a a'khán rí ni'nij.